

Lyft hemlöshet till kommunövergripande nivå!

Den 10:e januari 2012 presenterade Socialstyrelsen sin kartläggning över hemlösheten i Sverige. Enligt denna lever 34 000 personer i hemlöshet nationellt. Bland dessa finns fler än 400 barn. Hemlösheten har stigit kraftigt de senaste fem åren. Tydligast ökar andelen ungdomar, kvinnor och utrikes födda. Var tredje person i hemlöshet är förälder till barn under 18 år. Enligt rapporten har vi 351 hemlösa i Lunds kommun. Vår hemlöshet ökar, särskilt bland ungdomar. Den kräver en kommunövergripande och genomförbar plan.

Kommunfullmäktiges majoritet har antagit en handlingsplan för att halvera kommunens hemlöshet till 2013. Det är uppenbart att handlingsplanen inte är genomförbar. Socialförvaltningen ger en målande bild av läget:

”Eftersom förvaltningen inte tilldelas lägenheter motsvarande behovet sker en ackumulering för varje år. Målet att halvera hemlösheten är i dagsläget en omöjlighet om inte antalet tilldelade lägenheter ökas till det dubbla i jämförelse med nuvarande tilldelning.”

Dnr SO 2010/0826

Utifrån dagens omöjliga situation har förvaltningen bland annat tvingats inhysa hemlösa på hotell. Att en barnfamilj ska leva i hotellboende är varken förenligt med social långsiktighet, principen om barnens bästa, eller kommunens budget. Sju miljoner kronor spenderades på hotellboende under 2011. Boende i hyresrätt hade kostat en bråkdel. De långsiktiga kostnaderna av att växa upp i hemlöshet är omöjliga att räkna på.

I rapport efter rapport slår förvaltningen fast att de flesta av kommunens hemlösa helt saknar annan problematik. Det är självklart att dessa människor måste få sin rätt till egen bostad tillgodosedd. Men även de med bredare problem borde ha en omedelbar rätt till en egen bostad. Såväl forskning som beprövad praktik talar samma tydliga språk: ingen kan förväntas tillgodogöra sig kommunens stöd om hon eller han inte ens har ett eget hem.

Forskningen kommer bland annat från Socialhögskolan vid Lunds universitet. Modellen Bostad Först arbetar utifrån målet att hotell, härbärge, stödboende, och hemlöshet ska ersättas med förstahandskontrakt. Det egna boende ger en trygghet som ett andrahandskontrakt aldrig kan ge. Den boendes situation följs upp med ett resursstarkt stöd efter personens behov. Modellen finansieras med resurser som idag används till specialplaceringar och omplaceringar på den sekundära bostadsmarknaden.

Bostad Först har visat ett mycket gott resultat i de svenska kommuner som, ofta i breda politiska överenskommelser, bestämt sig för att pröva den. Runt 80% av de som erhållit kontrakt har också visat sig kunna bo kvar. Dessa pilotkommuner har upptäckt att socialförvaltningens speciella kompetens inte ligger i att agera bostadsförmedling utan i att stödja människor i en mycket utsatt situation.

Socialförvaltningen kan inte ensam påverka hur många lägenheter som byggs eller hur många som hyrs ut till personer med svag förankring till bostadsmarknaden. Även när förvaltningen tagit förstahandskontraktet har privata värdar flera år i rad hyrt ut ett fåtal lägenheter till socialförvaltningen. Det är i avsaknad av en kommunövergripande strategi som kommunen hamnat långt från det blygsamma målet att 5% av nybyggda lägenheter ska hyras ut till

sociala ändamål. I Danmark viks generellt 25% av beståndet till sociala ändamål. Vi anser att Helsingborgs nivå på 10% även är rimlig för Lund. Lägenheter för sociala ändamål används för fler än hemlösa. En satsning på ett omfattande individanpassat stöd enligt Bostad Först skulle vara en tydlig garanti till Lunds hyresvärdar och en bra grund för ett fördjupat samarbete.

Den vräkningsförebyggande enheten Kvarbo har redan upparbetade kontakter med bostadsmarknadens parter. Ekonomin i att öka dess verksamhet för att därigenom hejda tillflödet av hemlösa bör utredas. Kvarbo borde även erbjudas som del av det individanpassade stödet till människor i Bostad Först.

Vi anser att Lund behöver en socialt, medmänskligt och ekonomiskt ansvarstagande bostadspolitik. Lunds kommun måste lyfta hemlöshetsfrågan till en kommunövergripande nivå och erbjuda alla som lever i hemlöshet ett eget bostadskontrakt.

Därför yrkar vi att Lunds kommunfullmäktige beslutar:

- **att** hemlöshet är att anse som ett kommunövergripande strategiskt ansvar och att arbetet mot hemlöshet därför bör samordnas av kommunstyrelsen,
- **att** anta Bostad Först som central strategi i kommunens arbete mot hemlöshet,
- **att** uppdra åt kommunstyrelsen att ta fram en handlingsplan för att helt avskaffa hemlösheten i Lunds kommun,
- **att** uppdra åt tekniska nämnden att utarbeta en strategi för att öka tilldelningen av kommunägd mark för byggande av hyresrätter,
- **att** uppdra åt tekniska nämnden att utarbeta en strategi som innebär att kommunen i alla exploateringsavtal erbjuder minst 10% av såväl nybyggda hyresrätter som bostadsrätter för sociala ändamål,
- **att** uppdra åt socialnämnden att utreda förutsättningarna för att utöka Kvarbos verksamhet,
- **att** uppdra åt kommunstyrelsen att utreda införandet av en bostadsgaranti för samtliga personer som lever i hemlöshet i Lunds kommun, samt
- **att** uppdra åt kommunstyrelsen att utreda hur det kan säkerställas att kommunens totala årliga behov av bostäder för sociala ändamål uppfylls.

Petter Forkstam

Anna Baumann